

Toldalékok

A szótőhöz háromféle toldalék kapcsolódhat: **képző, jel, rag**. Ez egyben a **toldalékok kapcsolódási sorrendje** is. A tő és a toldalék, valamint egyes toldalékok közé is gyakran betoldunk egy-egy magánhangzót, amelyek nem tartoznak sem a tőhöz, sem a toldalékhoz. Az ilyen magánhangzókat **kötőhangoknak** hívjuk.

Szerepük:

KÉPZŐ: megváltoztatja a szó jelentését, sokszor a szófaját is; új szót képez.

JEL: módosítja a szó jelentését és mondatbeli szerepét.

RAG: a szó mondatbeli szerepét határozza meg. Mindig lezárja a szót.

A jelek

többes szám jele: -k (lap - lapok)

birtokos személyjel (régbben személyrag):

E.sz.			T.sz.		
I.	II.	III:	I.	II.	III:
-m	-d	-a, -e, -ja, -je	-nk, -unk, -ünk	-tok, -tek, -tök	-uk, -ük, -juk, -jük

birtokjel: -é (kié)

birtoktöbbesítő jel: -i (házaim, Aranyéi)

kiemelő jel: -ik (nagyobbik)

fokozás jele: -bb, ritkábban -b (kisebb, idősb)

múlt idő jele: -t, -tt (kért, látott)

feltételes mód jele: -na, -ne; -ná, -né (várna, kérne; várná, kérné)

felszólító mód jele: -j - gyakran módosult formában (kérj)

A ragok

igei személyrag

tárgyrag: -t

birtokos jelző ragja: -nak, -nek [háznak (a fala), kertnek (a fája)]

határozóragok: -ba, -be; -ban, -ben; -ból, -ből; -n, -on, -en, -ön; -ra, -re; -ról, -ről; -nál, -nél; -tól, -től; -hoz, -hez, -höz;

-ig; -kor; -nak, -nek; -szor, -szer, -ször; -lag, -leg; -ként, -képpen; -ul, -ül; -nként; -nta, -nte; -val, -vel;

-vá, -vé; -stul, -stül; -ért.

A felsorolt ragok között vannak *azonos alakúak*, illetve *többjelentésűek*. Például: Járnak az utcán (az ige személyragja), A háznak a fala (a birtokos jelző ragja), Nekimegy a falnak (helyhatározó), Beszél a falnak (részeshatározó)

A képzők, a szóképzés

Attól függően, hogy mi az alapszó és a képzett szó szófaja, a szóképzés lehetőségei a következők:

Igeképzés

Igéből képzett igék

Névszóból képzett igék

Névszóképzés

Igéből képzett névszók

Névszóból képzett névszók